

Dosarul nr. 2rac-152/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) S. Suvac

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Muruianu, I. Dutca, N. Budăi

D E C I Z I E

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/360,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Apă-Canal Chișinău" împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/360, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală "Infocom" cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/360 și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 18 iulie 2019,

c o n s t a t ă:

La 22 februarie 2018, SA "Apă-Canal Chișinău" a depus cerere de chemare în judecată împotriva APLP nr. 54/360 cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, SA "Apă-Canal Chișinău" a menționat că la 27 septembrie 2002, a încheiat cu APLP nr. 54/360 contractul de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare nr. 55-0010-01.

Potrivit prevederilor pct. 2.2 din contract, pârâtul și-a asumat obligația de a achita integral și în termenul stabilit facturile emise de furnizor.

De asemenea, reclamantul a invocat că volumul de apă consumat și a apelor uzate se efectuează conform pct. 5.1 din contract, în baza datelor înregistrate de

contoarele instalate la brânșamentele blocurilor locative gestionate de APLP nr. 54/360 și fixate în cartelele de evidență.

Ca rezultat al neexecutării obligațiilor contractuale, APLP nr. 54/360 a format o datorie în mărime de 2 906 956,04 lei pentru perioada septembrie 2002 – februarie 2018.

Astfel în scopul redresării situației, la 11 ianuarie 2018 în adresa pârâtului a fost expediată reclamația, însă aceasta a rămas fără răspuns și executare.

SA ”Apă-Canal Chișinău” a solicitat încasarea de la APLP nr. 54/360 a sumei de 2 906 956,04 lei cu titlu de datorie și suma de 50 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2018, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎM ”Infocom” (f.d. 32-32 Vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 iulie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de SA ”Apă-Canal Chișinău” a fost admisă integral.

S-a încasat de la APLP nr. 54/360 în beneficiul SA ”Apă-Canal Chișinău” suma de 2 906 956,04 lei cu titlu de datorie pentru serviciile de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate pentru perioada septembrie 2002-februarie 2018 și suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, s-a respins apelul declarat de APLP nr. 54/360 și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 iulie 2019.

La 19 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, APLP nr. 54/360 a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Recurentul APLP nr. 54/360, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Astfel a menționat că instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că de la data semnării contractului de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare nr. 55-0010-01 din 27 septembrie 2002, APLP nr. 54/360 nu a efectuat careva plăți, iar toate achitățile pentru consumul de apă și canalizare se efectuează de către locatari, beneficiarii de servicii în baza bonurilor de plată lunare și eliberate de ÎM ”Infocom”, cu care SA ”Apă-Canal Chișinău” are încheiat contractul respectiv.

La fel, a specificat că contractul de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare nr. 55-0010-01 din 27 septembrie 2002, a fost încheiat în folosul unei persoane terțe – a locatarilor, iar la data de 01 ianuarie 2018 datoria la blocurile gestionate de APLP nr. 54/360 a constituit suma de 368 637,98 de lei, fapt confirmat prin bilanțul de verificare a sumelor achitate de populație în luna aprilie 2018.

Mai mult ca atât, pe parcursul examinării cauzei, a fost solicitată aplicarea termenului de prescripție, fapt ignorat de instanțele de judecată.

În acest sens a reiterat că instanța de fond a motivat că termenul de prescripție a fost întrerupt prin efectuarea unor plăți, însă nu au fost prezentate probe în această privință.

În consecință, recurentul a recunoscut datoria în sumă de 124 948,58 de lei pentru perioada februarie 2015 – ianuarie 2018, care și urmează a fi încasată de la APLP nr. 54/360 în beneficiul SA ”Apă-Canal Chișinău”.

La 24 iunie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de SA ”Apă-Canal Chișinău” la 29 iunie 2020 (f.d. 33 Vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 06 februarie 2020.

Astfel recursul declarat APLP nr. 54/360 la 19 martie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie 2020, recursul declarat de către APLP nr. 54/360 a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de APLP nr. 54/360 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, se reține că SA ”Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva APLP nr. 54/360, intervenient accesoriu ÎM ”Infocom” cu privire la încasarea datoriei de 2 906 956,04 lei ce rezultă din contractul de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare nr. 55-0010-01 din 27 septembrie 2002.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, reprezentantul APLP nr. 54/360 a solicitat respingerea acțiunii, inclusiv, ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a reținut netemeinicia cerinței pârâtului privind aplicarea termenului de prescripție, dat fiind faptul că din înscrisurile anexate la dosar, rezultă că au fost efectuate achitări a datoriilor acumulate la serviciile prestate de SA "Apă-Canal Chișinău", astfel cursul prescripției extinctive fiind întrerupt.

Prin urmare, instanța de fond a ajuns la concluzia temeiniciei integrale a acțiunii, în acest sens fiind dispusă încasarea de la APLP nr. 54/360 în beneficiul SA "Apă-Canal Chișinău" a sumei de 2 906 956,04 lei cu titlu de datorie la serviciile de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate pentru perioada septembrie 2002-februarie 2018 și suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Contestând cu apel hotărârea primei instanțe, APLP nr. 54/360 a invocat ilegalitatea hotărârii instanței de fond.

Instanța de apel, judecând apelul declarat de APLP nr. 54/360, a constatat netemeinicia acestuia, respingându-l și menținând hotărârea primei instanțe.

Așadar, examinând decizia atacată prin prisma criticilor formulate, instanța de recurs conchide că, instanța de apel în motivarea soluției a reținut că potrivit facturii fiscale seria AAD 5092216 din 02 martie 2018, datoria înregistrată de APLP nr. 54/360 pentru serviciile prestate în perioada anterioară constituie suma de 2 815 547,86 de lei, iar datoria totală a asociației constituie suma de 2 906 956,04 lei (f.d. 20 Vol. I).

La fel, instanța de apel a stabilit că din Actul de control a datoriilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, rezultă că soldul datoriei pe decontări a APLP nr. 54/360 față de SA "Apă-Canal Chișinău", la situația de 13 februarie 2018, constituie suma de 2 906 956,04 lei (f.d. 12-19 Vol. I).

Deci, instanța de apel a concluzionat că existența datoriei APLP nr. 54/360 față de SA "Apă-Canal Chișinău" se confirmă prin Actul de control a datoriilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare din 14 februarie 2018 și prin factura fiscală seria AAD 5092216 din 02 martie 2018.

La caz, Colegiul constată, însă, că concluzia dată, însă, se dovedește a fi una pripită, adoptată în contradicție cu materialul probator anexat la materialele dosarului, reieșind din următoarele.

În speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată în prezentul litigiu drept una superficială, or, atât prima instanță, cât și instanța de apel s-au expus în privința raționamentului admiterii acțiunii, fără a elucida următoarele aspecte.

Astfel materialele cauzei denotă că la 27 septembrie 2002, între SA "Apă-Canal Chișinău" și APLP nr. 54/360, a fost încheiat contractul nr. 55-0010-01 de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.

Conform pct. 3.2.1 din contract, APLP nr. 54/360 are obligația să achite integral și în termenul stabilit facturile emise de furnizor.

Conform pct. 6.1 din contract, APLP nr. 54/360 achită facturile emise de furnizor în termen de 30 de zile de la data primirii acestora.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că în pct. 9.6 din contract, a fost indicat că datoria APLP nr. 54/360 la data de 01 ianuarie 2002 constituie 363 970,49

de lei și adăugător datoriei în sumă de 30 598 de lei pe diferența dintre volumele de apă înregistrate conform pct. 5 al Acordului privind cesiunea de datoriei, semnat între APLP nr. 54/219 și APLP nr. 54/360 din 01 ianuarie 2002 (f.d. 8 Vol. I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, reclamantul și-a întemeiat pretențiile reieșind din datele conținute în factura fiscală seria AAD 5092216 din 02 martie 2018 și Actul de control a datoriilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare din 14 februarie 2018, din care rezultă existența datoriei APLP nr. 54/360 față de SA "Apă-Canal Chișinău" în sumă de 2 906 956,04 lei.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel, au motivat concluziile de încasare a datoriei, având la bază actele menționate supra, anexate la cererea de chemare în judecată.

Însă, la examinarea cauzei, instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că la dosar este anexat Extrasul din balanța de verificare a sumelor achitate de locatarii APLP nr. 54/360 pentru serviciile locativ-comunale prestate în perioada ianuarie 2009 – ianuarie 2018, eliberat de ÎM "Infocom", din care rezultă că datoria finală pentru perioada respectivă constituie suma de 372 254,12 lei (f.d.53-57 Vol.I).

Mai mult ca atât, instanțele de judecată nu au făcut referire la faptul că Actul de control a datoriilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare din 14 februarie 2018 este semnat unilateral de către SA "Apă-Canal Chișinău", ne fiind semnat de beneficiarul APLP nr. 54/360.

Prin urmare, instanțele de judecată au omis să se expună privind existența datelor contradictorii indicate în factura eliberată pe numele APLP nr. 54/360 și datele consumului eliberate de ÎM "Infocom" din Extrasul din balanța de verificare a sumelor achitate de locatarii APLP nr. 54/360 pentru serviciile locativ-comunale prestate în perioada ianuarie 2009 – ianuarie 2018.

La fel, instanța de recurs reține că în temeiul contractului nr. 504-08 din 01 august 2008, încheiat între SA "Apă-Canal Chișinău" și ÎM "Infocom", ultima calculează volumul serviciilor prestate pentru fiecare cont personal (apartament) conform indicilor contoarelor individuale, comune și cele de la bransamentul blocului locativ.

Astfel ÎM "Infocom" perfectează bonurile de plată pentru serviciile locativ-comunale prestate populației, în baza informației primare prezentate lunar de către prestator și gestionar în baza contoarelor instalate la bransamentele blocurilor aflate în gestiunea APLP nr. 54/360.

În acest context, se va menționa faptul că instanțele de judecată au trecut cu vederea că APLP nr. 54/360 nu a prezentat actele de evidență contabilă privind decontările reciproce, iar SA "Apă-Canal Chișinău" nu a prezentat actele de verificare pentru fiecare an, începând cu anul 2002 și pînă în 2018.

Or, în vederea verificării corectitudinii datoriei formate, urma a fi prezentat bilanțul sumelor achitate de către consumatorii apartamentelor blocurilor locative aflate în gestiunea APLP nr. 54/360, cu excluderea acestora din actele de evidență contabilă pe perioada de referință.

În această ordine de idei se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care

s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

La caz, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor legale menționate, concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă incertă, neavând putere de convingere.

Deci, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Instanța de recurs reține că, în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți. Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Având în vedere cele menționate și ținând cont de faptul că instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de APLP nr. 54/360, de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020 și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/360.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Apă-Canal Chișinău" împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/360, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală "Infocom" cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Dumitru Mardari